

PRIMERJAVA

Človek se celo življenje primerja. Že dojenčka starši primerjajo s sorodniki in z drugimi novorojenčki. Podobno je, ko gre otrok v vrtec in kasneje v šolo. Predvsem so starši tisti, ki zelo radi primerjajo svojega otroka z drugimi. Zdi se mi, da to starši počnejo vedno pogosteje in nekritično povzdigujejo svojega otroka nad druge. Mislim, da mnogi ne ločijo, kaj pomeni imeti svojega otroka rad in kaj pomeni otroka ocenjevati z argumenti. S preverjanjem znanja se šolajoči otroci in dijaki primerjajo s celotno generacijo. Ko pride dijak na fakulteto, je prav tako eno samo primerjanje. Vsa merila o znanju, vedenju in drugem temeljijo na primerjavi z najboljšimi in najuspešnejšimi.

Tudi v športu je ena sama primerjava. Olimpijsko zlato medaljo dobi tisti, ki je na trenutnih igrah najboljši, pa ne glede na to, ali je dosegel dober ali slab rezultat. Jurij Sedih, na primer, je leta 1986 v Stuttgartu v metu kladiva dosegel daljavo 86,74 metra, kar je še danes svetovni rekord. Ali pa Štefka Konstantinova je s skokom v višino 209 cm v Rimu postavila svetovni rekord za ženske, ki velja še danes. Vse od takrat pa do danes so v omenjenih disciplinah dobivali zlate medalje tekmovalci s slabšim rezultatom.

Podobno je v službah. Uspeh zaposlenega in predvsem njegovo napredovanje se merita primerjalno, redko kdaj v absolutnih merilih. Na primer: za izvolitev v rednega profesorja na Fakulteti za strojništvo so bila merila pred tridesetimi leti zelo skromna, tudi pred dvajsetimi leti jih je lahko dosegel skoraj vsak, ki je delal v normalnem tempu s povprečnim delom. Danes pa so zaradi primerjave z najbolj uspešnimi profesorji ta merila izjemno zahtevna in jih ne more doseči vsak. To pomeni, da so merila primerjava me bolj in manj uspešnimi znanstveniki.

Ne samo posamezniki tudi ustanove, podjetja, združenja in celo države ter narodi se primerjajo med seboj. Poznamo številne mednarodne organizacije, ki izvajajo razne primerjalne lestvice in tabele posameznih držav. Med njimi ja najbolj znana organizacija OECD (Organisation for Economic Cooperation and Development), ki pokriva predvsem ekonomske razmere, razvoj in izobraževanje v posameznih državah.

In kaj je bistvo tega uvodnika in kaj vzbuja zaskrbljenost, da slovenska družba ali kot država padamo praktično na vseh primerjalnih lestvicah. In prav mednarodna primerjava Slovenije z drugimi državami je lahko priložnost, da naredimo korake naprej v pravo smer.

Med bolj zaskrbljujočimi dejstvi je, da Univerza v Ljubljani pada na mednarodnih lestvicah kakovosti. Kaj to pomeni za naše študente, naše diplomante in predvsem za njihovo kariero v bodoče? Prav gotovo nič dobrega.

Prav tako vzbuja skrb, da padamo na lestvicah ekonomske učinkovitosti, ekonomske stabilnosti, na lestvicah bralne pismenosti naše mladine, zelo slabi smo na lestvici stopnje inflacije, padamo na lestvicah varnosti, slovenski sodniki so drugi najhujši kršitelji človekovih pravic v Evropi in tako naprej.

Prav gotovo je za nas navadne občane najbolj pomembna varnost. Pred dvema letoma smo bili tretja najbolj varna država na svetu. V lanskem letu smo padli na osmo mesto. Glede na podatke o napadih migrantov na različnih koncih naše države lahko pričakujemo, da bomo v tem letu padli še mnogo nižje.

Inflacija je ekonomski izraz in pomeni vsesplošno rast cen blaga in storitev. V Sloveniji je inflacija med najvišjimi v Evropi.

Zadnja mednarodna raziskava bralne pismenosti (angleško Progress in International Reading Literacy Study – PIRLS) je pokazala skrb vzbujajoče rezultate, saj so slovenski učenci dosegli pomembno nižji povprečni rezultat v primerjavi z raziskavo iz leta 2016.

Slovenija se je na letošnji lestvici konkurenčnosti švicarskega inštituta IMD med 64 državami uvrstila na 42. mesto, kar je za štiri mesta slabše kot lani.

Toliko govorimo o medijski svobodi, pa smo celo tu na mednarodni primerjavi v zadnjem letu izgubili nekaj mest.

To so skrb vzbujajoči rezultati, ki jih ni mogoče odpraviti čez noč. Tudi ena vlada ali v obdobju enega mandata vlade vsega tega ni mogoče izboljšati. To je nacionalni problem. Tega bi se morala zavedati celotna družba – od vzgojiteljic v vrtcu, učiteljev v vseh šolah, profesorjev na univerzah, vseh poslancev in predvsem politikov.

Da pa ne bomo samo kritizirali, lahko zapišemo, da sta strojništvo pri nas in naša industrija še vedno v dobri kondiciji. To pa za to, ker jo vodijo predvsem tehnično izobraženi ljudje. Žal pa nam politika trenutno sploh ni naklonjena.

Janez Tušek